

Kontakty z rodzicami – wielkie wyzwanie wychowawcy, nauczyciela

Właściwe ułożenie relacji między rodzicami oraz między rodzicami, a nauczycielem jest jednym z istotnych warunków dobrej współpracy, organizowania życia klasy i rozwiązywania bieżących problemów. Dobre wzajemne poznanie się sprzyja dobrej komunikacji, a dobra komunikacja rodziców między sobą oraz rodziców z wychowawcą pozwoli uniknąć wielu problemów, przede wszystkim wychowawczych.

Spotkanie rodziców z nauczycielem w szkole zawsze kojarzy się z wywiadówką, na której omawiane są sprawy organizacyjne, postępy w nauce itd. Najczęściej skojarzenia nie są pozytywne – rodzice często słyszą narzekania i skargi, myślą tylko o tym, żeby wreszcie dotrzeć do domu, nie są zbyt aktywni.

Nawiązywanie relacji nauczyciel – rodzic to proces budowany stopniowo w różnym natężeniu. Uzależniony jest od wielu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Do zewnętrznych możemy zaliczyć pozycję społeczną, środowisko, wykształcenie, osobiste doświadczenia, funkcjonowanie społeczne oraz sposoby komunikacji z otoczeniem rodzica i nauczyciela. Z kolei wewnętrzne to – cechy osobowościowe obu stron, wzajemne oczekiwania, presja społeczna, potrzeba autorytetu oraz model wychowywania. Dlatego tak ważne jest dobre poznanie siebie nawzajem, aby dostosować poziom komunikacji i współpracy do wspólnych celów i oczekiwań.

Dobra komunikacja między wychowawcą, a rodzicami ma znaczenie profilaktyczne, w klasach, w których rodzice uczniów się znają i komunikują, jest znacznie mniej problemów wychowawczych niż w klasach, w których takiej komunikacji nie ma. Dzieci i młodzież w większym stopniu się kontrolują, kiedy wiedzą, że rodzice współpracują z wychowawcą i ze sobą nawzajem. Dzięki komunikacji i współpracy udaje się przyjąć i zastosować wobec dzieci wspólne reguły postępowania, jednolite zasady, co podnosi ich skuteczność.

W wypadku dzieci młodszych świadomość, że rodzice kolegów i koleżanek są znajomymi moich rodziców, sprzyja poczuciu bezpieczeństwa. Dzieci chętniej się odwiedzają i spędzają razem czas.

Dobra znajomość rodziców pozwala nam lepiej zrozumieć ucznia i wspólnie z nimi wspierać go w rozwoju, rozwiązywać problemy, motywować do pracy.

Przedstawiam poniżej kilka prostych i sprawdzonych działań, które sprzyjają współpracy z rodzicami uczniów.

Krok pierwszy – poznamy się.

Pierwsze spotkanie wychowawców z rodzicami jest bardzo ważne i powinno się odbyć po kilku dniach nauki, kiedy uczniowie mają już pierwsze wrażenia.

Przed wszystkim podczas takiego spotkania najpierw przedstawiają się krótko wychowawcy – mówią o swoim doświadczeniu zawodowym, zainteresowaniach, upodobaniach, sytuacji rodzinnej – każdy mówi tyle, ile uważa za wskazane. Chodzi o to, żeby przestać być postacią anonimową.

Następnie przedstawiają się po kolei rodzice. Mówią:

- jak się nazywają,
- czyimi są rodzicami,
- jakie jest ich dziecko – co lubi, czym się interesuje,
- jakie są ich oczekiwania wobec szkoły.

Podczas tego pierwszego zebrania powstaje także lista adresów e-mail, dzięki czemu wychowawca ma możliwość szybkiego i bezpośredniego kontaktu z rodzicami. Także rodzice mogą się porozumiewać tą drogą, np. trójka klasowa przekazuje ważne informacje czy

prośby, przedstawiciel klasy w Radzie rodziców informuje o pracach tej rady, zasięga opinii, pyta, jakie sprawy powinien poruszyć w imieniu rodziców na zebraniu.

Krok drugi – zintegrujmy się.

Sprawdzonym pomysłem jest zorganizowanie wspólnego spotkania integracyjnego dla rodziców i uczniów w plenerze.

Podczas zebrań z rodzicami można zorganizować żeby można się było wspólnie napić się herbaty czy kawy (kupione z funduszu klasowego), czasem zaplanować wspólny poczęstunek.

Okoliczności, które sprzyjają wzajemnej i efektywnej współpracy między rodzicami, a szkołą:

- traktowanie rodziców, z należytą atencją, szacunkiem, tolerancją, z prawem do własnego zdania,
- budowanie poczucia, że rodzice i ich dzieci są podmiotem, których sprawy są najważniejsze i zawsze mogą liczyć na wsparcie przy ich wyjaśnianiu,
- możliwość prowadzenia dyskusji, wymiany zdań w istotnych kwestiach wychowawczych, co z kolei ma przełożenie na dynamikę procesu rozwoju dziecka,
- natychmiastowa reakcja wychowawcy w przypadku pojawienia się trudności sygnalizowanych przez rodziców czy uczniów,
- praca nad realizacją wspólnych celów dydaktyczno-wychowawczych oraz organizacyjnych szkoły,
- chęć współpracy i podejmowanie odpowiednich działań ze strony rodziców,
- życzliwość i profesjonalizm nauczycieli,
- odpowiednie przygotowanie się do spotkań.

Oprócz zintegrowania i zmotywowania rodziców do współpracy, kolejnym wyzwaniem dla wychowawcy jest kontakt z „trudnym rodzicem” - nadopiekuńczym lub nie zaangażowanym.

Przygotowanie do takiego spotkania.

Podczas umówionego spotkania z tak zwanym „trudnym rodzicem” zawsze warto wspomnieć o wspólnym celu, jakim jest dobro ucznia. Przygotowując się do takiego spotkania, zbierz jak najwięcej informacji o problemie. Mów o konkretnych zachowaniach, zdarzeniach i faktach, nie atakuj domysłami, niepotwierdzonymi hipotezami, niepotrzebnym moralizowaniem, a tym bardziej kpiną.

Przedstaw argumentację, która potwierdzi Twoje stanowisko. Nie daj się sprowokować rodzicowi, który może próbować obwiniać innych lub szkołę za zaistniały problem. Mimo wszystko, staraj się zachować spokój i w miarę neutralny, ale zdecydowany ton głosu, nawet jeśli temat, który poruszasz, nie jest łatwy.

Przypomnij też o swoich oczekiwaniach, nie tylko wobec ucznia, ale i rodzica, który przecież za młodego człowieka odpowiada.

Powiedz także o realnych konsekwencjach, które zostaną wyciągnięte w przypadku, jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie. Rozmawiacie o problemie, niewłaściwym zachowaniu lub incydencie, nie oceniaj źle samego ucznia.

Staraj się spokojnie wysłuchać też tego, co ma do powiedzenia rodzic. Postaw się w jego sytuacji. Okaż zrozumienie dla jego emocji. Rodzic musi czuć się partnerem w dyskusji, który też ma wpływ na to, co dzieje się z jego dzieckiem w szkole. Unikaj słów negatywnie

wartościujących, ośmieszania, nerwowej konwersacji, pamiętając, że emocje nigdy nie są dobrym doradcą.

Zaproponuj konstruktywne rozwiązanie i wspólny plan działania, poproś o ewentualne uwagi. Jeśli uważasz, że rodzic potrzebuje dodatkowej pomocy, doradź mu kontakt z odpowiednią instytucją, fundacją lub specjalistą, które będą mogły udzielić wsparcia. Zapewnij, że takie problemy zdarzają się, ale obowiązkiem nauczyciela i rodzica jest reagować na daną sytuację, by zapobiegać podobnym problemom w przyszłości. Możesz ustalić także, np. z psychologiem lub pedagogiem szkolnym, spotkanie warsztatowe dla rodziców na temat, który wymaga interwencji.

Zawsze podsumuj kończące się spotkanie, streszczając to, co udało się ustalić i wypracować. Podziękuj za zainteresowanie problemem, nie obawiaj się zakończyć spotkania powiedzeniem rodzicowi czegoś krępującego i miłego. Mimo wszystko, postaraj się powiedzieć rodzicowi coś pozytywnego o jego dziecku.

Zapewne dla niego to też było stresujące spotkanie, a swoją złością, postawą roszczeniową czy obwinianiem szkoły, być może próbował tylko odwrócić uwagę od siebie i swoich problemów z dzieckiem.

Jeśli sprawy zabrnęły za daleko i sytuacja tego wymaga, w czasie rozmowy z rodzicem, poproś o obecność innego nauczyciela.

Część rodziców bez problemu buduje dobre relacje z nauczycielem, większość jednak potrzebuje, zwłaszcza w początkowych etapach kontaktów – pomocy, wsparcia, pokazania, że łączy was wspólny cel, a współpraca to droga do jego realizacji. Rodzic oczekuje zaufania, bezpieczeństwa oraz stworzenia sprzyjających okoliczności współdziałania.

Źródło:

https://wsip.pl/blog/jak-wspolpracowac-z-rodzicami-uczniow/?srsltid=AfmBOop2LW2Re3qexr6gcG3NU9EL-cnA_h1IW8hDpy2snYAHieNVaPCP

<https://portal.librus.pl/szkola/artykuly/skuteczne-kontakty-z-rodzicami>

<https://materialy.supernauczyciel.pl/pliki-do-pobrania/kontakty-z-rodzicami>

<https://eduentuzjasci.pl/images/stories/publikacje/ibe-poradnik-wspolpraca-i-komunikacja-rodzice-spolecznosc-lokalna.pdf>

Opracowała: mgr Joanna Woźniak - psycholog